

กองทะเบียนที่ดิน

๒๗๖

วันที่ ๑-๕-๒๕๓๑

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ ถนน ๑๒๓๐๐

ที่ มท ๐๑๐๘/ว 16386

๕ สิงหาคม ๒๕๓๑

เรื่อง การมขอำนาจของอิมิตกรมสงเสริมอุตสาหกรรมใหญ่กิจการสำนักงาน
ชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม

พิทักษ์
[Signature]

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

16 ส.ค. 2531

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๕๔๐
ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑
- (๒) บันทึกเรื่อง อิมิตกรมสงเสริมอุตสาหกรรมมขอำนาจให้
ผู้กิจการสำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมทำการแทน
(มาตรา ๔๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

พิทักษ์
[Signature]

๑ ส.ค. 2531

กรมที่ดินขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๕๔๐ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑ เรื่อง การมขอำนาจของอิมิต
กรมสงเสริมอุตสาหกรรมใหญ่กิจการสำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม และบันทึก
เรื่อง อิมิตกรมสงเสริมอุตสาหกรรมมขอำนาจใหญ่กิจการสำนักงานชนกิจ
อุตสาหกรรมขนาดย่อมทำการแทน (มาตรา ๔๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)
มาเพื่อโปรดทราบและสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

๐-๑

(นายประสิทธิ์ ศรีจิตร)

อธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อิมิตกรมที่ดิน

กองทะเบียนที่ดิน

โทร ๒๒๒๖๑๔๖

ท.๓ ๓-๒ [Signature]

๓. 4 [Signature]

(สำเนา)

ที่ นร ๐๖๐๑/๕๕๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ท่าช้างวังหน้า กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๑

เรื่อง การมอบอำนาจของอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมให้ผู้จัดการสำนักงาน
ชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความมาก ที่ นร ๐๖๐๑/๕๕๓๑
ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมมอบอำนาจให้ผู้จัดการ
สำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมทำการแทน (มาตรา ๕๐๔
แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กรมที่ดิน
จัดส่งผู้แทนไปชี้แจงขอเท็จจริงเกี่ยวกับโฉนดที่ดินซึ่งกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมหรือเรื่อง
อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจะมอบอำนาจทั่วไปให้ผู้จัดการสำนักงานชนกิจ
อุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นผู้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงอีกต่อหนึ่งให้แก่เจ้าหน้าที่ของ
สำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมไปรับจำนองแทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
ได้หรือไม่ ดังความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗)
ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีความเห็นว่า เมื่ออธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
ได้อนุมัติการให้ยืมเงินรายไคแล้ว การดำเนินการรับจำนองต่อไปจึงเป็นการกระทำ
นิติกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกรณีที่จะรับจำนองหลายราย
อธิบดีก็มีอำนาจตั้งตัวแทนรับมอบอำนาจเฉพาะการรับจำนองหลายรายได้ เมื่อผู้จัดการ
สำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมได้รับตั้งเป็นตัวแทนโดยระบุให้มีอำนาจตั้งตัวแทน
ช่วงไคคยแล้ว ผู้จัดการฯ ก็ตั้งตัวแทนช่วงไค และโดยที่การมอบอำนาจดังกล่าว
เป็นการตั้งตัวแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อธิบดีจึงสามารถตั้งบุคคล
ซึ่งมิใช่ข้าราชการทำการแทนไค

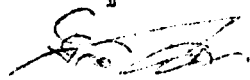
รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาพร้อมหนังสือ
และในการพิจารณาเรื่องนี้ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)
และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ
ตามระเบียบแล้ว

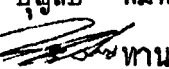
จึงเรียนมาเพื่อทราบ.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) อมร จันทรมบูรณ์
(นายอมร จันทรมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขาธิการกรม
โทร ๒๒๒๐๒๐๖-๔

สำเนาถูกต้อง

(นายจรัส วันดี)
เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดิน ๘

บุญสืบ พิมพ์

ทาน

บันทึก

เรื่อง อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมมอบอำนาจให้ผู้จัดการสำนักงาน
ชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมทำการแทน (มาตรา ๔๐๔ แห่ง
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้มีหนังสือ ที่ อก ๐๖๑๑/๑๕๐๑ ลงวันที่ ๑๗
พฤษภาคม ๒๕๓๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เนื่องจากคณะรัฐมนตรี
ได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งโครงการเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม เมื่อปี ๒๕๐๖
เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่อุตสาหกรรมที่กู้ยืมไปจัดตั้งและขยายกิจการ
โรงงานอุตสาหกรรมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเศรษฐกิจ
ตามนโยบายของรัฐบาล ในขั้นแรกเป็นการให้กู้ยืมผ่านธนาคารพาณิชย์ของรัฐบาล
แต่ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๒๐ เป็นต้นมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กรมส่งเสริม
อุตสาหกรรมมีอำนาจอนุมัติการให้กู้ยืมเงินแก่อุตสาหกรรมรายย่อยเอง ทั้งนี้ โดยอยู่ภายใต้
การกำกับควบคุมและอำนวยความสะดวกของคณะกรรมการอำนวยความสะดวกชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม
ซึ่งมีอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการและแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี
และมีสำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นผู้ทำหน้าที่พิจารณาถ่วงดุลในเรื่องนี้
ก่อนนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติการให้กู้ยืม สำหรับการให้กู้ยืมเงินนั้นจะต้อง
มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยทำสัญญาจำนองที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่จดทะเบียนต่อเจ้าพนักงาน
โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมทำเป็นหนังสือมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ไปดำเนินการแทนตาม
แบบหนังสือมอบอำนาจของกรมที่ดิน(ท.ด. ๒๑) ซึ่งการปฏิบัติงานดังกล่าว กรมส่งเสริม
อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า มีขั้นตอนที่ซับซ้อนเพราะจะต้องส่งเรื่องการมอบอำนาจ
ดังกล่าวให้กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมพิจารณาและให้ความเห็นชอบก่อน เจ้าหน้าที่ผู้รับมอบ
อำนาจจึงจะออกไปดำเนินการได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานได้มีความคล่องตัวและความ
สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจึงประสงค์จะมอบอำนาจทั่วไป โดยทำเป็น

คำสั่งกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมให้ผู้จัดการสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นผู้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงอีกต่อหนึ่งให้แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมไปปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับจำนองหลักทรัพย์ค้ำประกันในฐานะผู้รับมอบอำนาจแทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจึงขอหารือว่า การมอบอำนาจดังกล่าวจะทำให้หรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้ เนื่องจากสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมไม่มีฐานะเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๒๖^(๑) แต่เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นปฏิบัติงานตามมติคณะรัฐมนตรี และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมขอหารือเพิ่มเติมอีกว่า ถ้าหากไม่สามารถมอบอำนาจทั่วไปตามหลักการที่กล่าวได้ จะมีมาตรการใดบ้างหรือไม่ ที่พอจะช่วยให้การปฏิบัติงานได้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์แก่อุตสาหกรรมโดยทั่วไป

(๑) พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๒๖

มาตรา ๔ ให้แบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม
๒. กองบริการอุตสาหกรรม
๓. กองแผนงาน
๔. กองเพิ่มผลผลิตอุตสาหกรรม
๕. กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย
๖. กองอุตสาหกรรมในครอบครัว
๗. กองอุตสาหกรรมสิ่งทอ
๘. ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก เฉียงเหนือ
๙. ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคใต้
๑๐. ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหา
 ดังกล่าวประกอบด้วยห้วงคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม(กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)
 และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย(กรมที่ดิน)แล้ว เห็นว่า ในเรื่องท่านองเดียวกันนี้
 คณะกรรมการกฤษฎีกา(ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) เคยมีคำวินิจฉัยในปัญหา
 เกี่ยวกับการมอบอำนาจให้รับจำนวนหลักทรัพ์ประกันการกู้เงิน^(๒) สรุปว่า อธิบดีกรม
 ส่งเสริมสหกรณ์ได้ใช้อำนาจในการสั่งการอันเป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่โดยได้สั่ง
 อนุญาตให้มีการกู้ยืมและอนุมัติให้รับที่ดิน น.ส.๓ กับสิ่งปลูกสร้างไว้เป็นหลักประกัน
 เสริจต้นแล้ว ไม่มีหน้าที่อื่นใดที่จะต้องปฏิบัติหรือพิจารณาออกคำสั่งอนุญาตหรืออนุมัติ
 ในเรื่องนี้อีกต่อไป การทำสัญญาและจดทะเบียนการจำนองเป็นเรื่องการทำนิติกรรม
 เพียงเพื่อให้มีผลสมบูรณ์ใช้บังคับได้ความประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น แม้ว่า
 จะเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติราชการอันสืบเนื่องมาจากการกู้เงินดังกล่าวก็ตาม ก็มีใช้
 เรื่องการใช้อำนาจในหน้าที่ราชการของอธิบดีตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ฯ
 ข้อ ๕๒^(๓)วรรคสี่ ซึ่งเป็นเรื่องการบริหารราชการแทนแต่อย่างใด

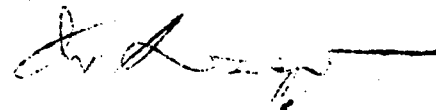
(๒) บันทึก เรื่อง การมอบอำนาจของอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ให้สหกรณ์
 จังหวัดทตลุง ส่งเลขธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 ที่ สร ๐๖๐๑/๑๖๑๔ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๒๔

(๓) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕
 ข้อ ๕๒ วรรคสี่ วรรคสี่

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่
 อธิบดีจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติ
 ของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้นหรือมติของ
 คณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น อธิบดีจะมอบ
 อำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดีก็ได้ แต่จะมอบให้ผู้ว่า
 ราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดี ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และให้ทำเป็น
 คำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

จากคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) กังกล่าวข้างต้นจึงเห็นว่า เมื่ออธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้อนุมัติการให้กู้ยืมเงินแก่ อุตสาหกรรมรายย่อยแล้ว การดำเนินการรับจำนองต่อไปจึงเป็นการกระทำนิติกรรมตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และโดยที่ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม) ชี้แจงว่า กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมประสงค์จะมอบอำนาจให้ผู้จัดการ สำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมดำเนินการรับจำนองหลักทรัพย์ประกันหลายราย กรณีจึงเป็นการที่อธิบดีตั้งตัวแทนรับมอบอำนาจเฉพาะการรับจำนองหลายราย เมื่อผู้จัดการ สำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมได้รับตั้งเป็นตัวแทนโดยระบุให้มีอำนาจตั้งตัวแทน ช่วงใดก็ได้แล้ว ผู้จัดการฯ จึงตั้งตัวแทนช่วงใดก็ตาม มาตรา ๔๐๔^(๔) แห่งประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ ส่วนประเด็นที่ว่า จะสามารถตั้งผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นตัวแทนได้หรือไม่ เพราะสำนักงานชนกิจอุตสาหกรรม ขนาดย่อมมิใช่ส่วนราชการในกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและผู้จัดการกับเจ้าหน้าที่ของ สำนักงานฯ มิใช่ข้าราชการนั้น เห็นว่า การที่อธิบดีมอบให้ผู้จัดการสำนักงานฯ ดำเนินการ รับจำนองเป็นการตั้งตัวแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อธิบดีจึงมอบอำนาจให้ ผู้จัดการฯ แม้มิใช่ข้าราชการ หากการแทนได้ และผู้จัดการฯ คงให้เจ้าหน้าที่ของ สำนักงานฯ ซึ่งมีข้าราชการ เป็นตัวแทนช่วงใด เช่นเดียวกัน

โดยสรุปแล้วเห็นว่า อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมสามารถตั้งผู้จัดการ สำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นตัวแทนเพื่อดำเนินการรับจำนอง และผู้จัดการฯ ก็สามารถตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ ให้เป็นตัวแทนช่วงใดก็ได้ตามที่อธิบดีมอบมาได้ ทั้งนี้ โดยหนังสือตั้งตัวแทนต่อระบุชื่อผู้จัดการสำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม และต้องมีข้อความระบุให้ผู้จัดการฯ ซึ่งได้รับตั้งเป็นตัวแทนนั้นสามารถตั้งตัวแทนช่วงใดก็ได้

(นายอมร จันทรสุมริต)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๓๑

(๔) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๔๐๔ ตัวแทนต้องทำการด้วยตนเอง เว้นแต่จะมีอำนาจใช้ตัวแทน

ช่วงทำการได้